

Z P R Á V N Í P R A K S E

Zaměstnavatel jest práv zaměstnanci a jeho pozůstalým za škodu způsobenou opominutím včasné přihlášky nebo nesprávnou přihláškou zaměstnance k pensijnímu pojištění.

Zákon o pensijním pojištění v § 5 ukládá zaměstnavateli p o v i n n o s t přihlásiti zaměstnance, vstupujícího u něho do zaměstnání podrobeného pojistné povinnosti, u příslušného nositele pojištění předepsaným způsobem ve 14 dnech po vstupu do zaměstnání. Zaměstnavatel jest dále povinen hlásiti příslušnému nositeli pojištění ve 14 dnech všechny změny služebního poměru, důležité pro pojištění, zejména také všechny změny služného. Ohlášky musejí se díti na tištěných formulářích, které vydá nositel pojištění na svůj náklad. Podati veškeré uvedené ohlášky jest o p r á v n ě n též zaměstnanec, aniž se tím ruší závazek zaměstnavatelův. Použije-li zaměstnanec tohoto práva, přechází naň úplná odpovědnost (§ 170) za správnost jeho údajů.

Nejvyšší soud rozhodl opětovně, zejména též v novějších rozhodnutích č. 12.894 a 13.207 sb. Vážného, že zaměstnavatel jest práv zaměstnanci a jeho pozůstalým za škodu způsobenou opominutím přihlášky k pensijnímu pojištění. Dle rozhodnutí č. 9880 téže sbírky v tom, že zaměstnavatel opominul včasnou přihlášku zaměstnance k pensijnímu pojištění, tkví jeho výhradné zavinění, zavazující ho k náhradě škody. Dle rozhodnutí č. 6711 téže sbírky, domáhá-li se vdova po zaměstnanci na zaměstnavateli náhrady škody, ježto ho nepřihlásil včasně k pensijnímu pojištění, nelze přihlédnouti k spoluzavinění zaměstnance na opominutí včasné přihlášky.

Zaměstnavatelé přenášejí často podávání ohlášek k pensijnímu pojištění na některého ze svých zaměstnanců. Ve sporech o náhradu škody vzniklé nepřihlášením zaměstnanců k pensijnímu pojištění jest pak nutno řešiti otázku, zodpovídá-li v takovém případě za škodu vzniklou nepodáním přihlášky zaměstnavatel či jeho úředník, který byl zaměstnavatelem pověřen podáváním přihlášek k pensijnímu pojištění, či zodpovídají-li oba společně za vzniklou škodu.

V podobném sporu, v němž žalobce se domáhal na žalovaném, svém bývalém zaměstnavateli, náhrady škody vzniklé nepřihlášením k pensijnímu pojištění, namítal žalovaný zaměstnavatel, že nevykonával přihlášky svých zaměstnanců k pensijnímu pojištění osobně, nýbrž svým úředníkem, k tomu zvláště ustanoveným. Ž a l o b a b y l a z a m í t n u t a soudy všech tří soudních stolic. Nejvyšší soud*) rozhodl, že zaměstnavatele nelze činiti zodpovědným za zanedbání a nesprávné hlášení zaměstnance k pensijnímu po-

*) Rozhodnutí ze dne 15. června 1934 Rv I 899/34 č. 13.654 sbírky Vážného.

jištění, nevykonával-li přihlášky svých zaměstnanců k pensijnímu pojištění osobně, nýbrž užíval-li k tomu zaměstnance, který nebyl osobou neschopnou k tomuto úkolu a nad nímž vykonával řádný dozor. Nejvyšší soud odůvodnil svoje rozhodnutí v podstatě takto: Jest dáti za pravdu odvolacímu soudu, že by tu mohlo jíti jen o případ § 1315 obč. zák., dle něhož ručí za škodu, kdo užívá osoby neschopné k opatření svých záležitostí. Bylo zjištěno, že žalovaný nevykonával přihlášky svých zaměstnanců k pensijnímu pojištění osobně, nýbrž užíval k opatření těchto záležitostí svého zaměstnance R., který, jak bylo zjištěno, nebyl osobou neschopnou k tomuto úkolu a nad nímž žalovaný konal řádný dozor. Žalobce, čině za zanedbání a nesprávné hlášení k pensijnímu pojištění odpovědným žalovaného osobně, netvrdil ani neprokázal nezdatnost R-a k tomuto úkonu.

Toto rozhodnutí vyvolalo značnou pozornost. Ve sporech o náhradu škody vzniklé nepřihlášením k pensijnímu pojištění dovolávali se žalovaní zaměstnavatelé zpravidla onoho rozhodnutí. Zaměstnavatelé často, zejména větší firmy, pověřují podáváním přihlášek svých zaměstnanců k pensijnímu pojištění některého ze svých úředníků. Dle zmíněného rozhodnutí v takovém případě by zaměstnavatelé byli sprostěni zodpovědnosti za škodu vzniklou jejich zaměstnanci opominutím nebo nesprávným hlášením k pensijnímu pojištění a zodpovídali by za škodu jen v případech, že by ustanovili nezdatnou osobu, což je téměř nepravděpodobné. Podobným způsobem by se zaměstnavatelé mohli snadno zprostiti zodpovědnosti i za zanedbání nebo nesprávné hlášení zaměstnance k pensijnímu pojištění.

O této zajímavé a důležité otázce rozhodoval Nejvyšší soud nedávno znovu.*) V tomto novém rozhodnutí vyslovil Nejvyšší soud, že »zaměstnavatel, byť i pověřil přihlašování zaměstnanců k pensijnímu pojištění některého ze svých úředníků, zůstává jedině práv pojištěncům z náhrady škody způsobené jim porušením přihlašovací povinnosti«. V odůvodnění tohoto rozhodnutí se uvádí v podstatě toto: Podle předpisů zákona o pensijním pojištění jest povinen zaměstnavatel přihlásiti zaměstnance, vstupujícího u něho do zaměstnání podrobeného pojistné povinnosti u příslušného nositele pojištění (§ 5 odst. 1. zák. č. 26/1929 Sb. z. a n.) a že zaměstnavatelem jest osoba fysická, na jejíž vrub jsou vykonávány služby zaměstnanců uvedených v § 1 dotčeného zákona. Zaměstnavatel může ovšem pověřiti některého ze svých úředníků podáváním přihlášek dle § 5, vedením mzdových záznamů (§ 6 a násl.) a prováděním srážek částí pojistného, připadajících na zaměstnance ze služného (§ 68 zák.). Učiní-li tak, jest osoba pověřená trestně odpovědná za nesprávné provedení úkolů jí svěřených (§ 171 zák.) a příslušné přestupky trestají správní úřady (§ 172 zák.). Těmito zákonnými předpisy nebylo však nic změněno na

*) Rozhodnutí ze dne 1. března 1935 Rv II 83/35, Sb. min. sprav. č. 1287 a č. 14.217 sbírky Vážného.

civilněprávních předpokladech pro náhradu škody (§ 1295 odst. 1. obč. zák.). Ohlašovací povinnost uložil zákon o pensijním pojištění toliko zaměstnavateli a zaměstnavatelka žalující strany byla již v jiném sporu právoplatně odsouzena. Hrozí-li zákon trestem úředníku, který ohlašovací povinnost zaměstnavatelem na něho přenesenou řádně nesplnil, jde tu o pořádkový trest, který má zajistiti řádné splnění zaměstnavatelových povinností v zájmu správného provedení tohoto oboru sociálního pojištění, avšak zákon neukládá ani podpůrně ohlašovací povinnost úředníkům zaměstnavatelovým a tito nejsou právi pojištěncům z náhrady škody, vzniklé porušením této ohlašovací povinnosti. Dr. L. Langer.

Před pracovní soud nepatří spor o odměnu majitele auta proti jinému autodopravci, který žalobci pouze zadal část dovážky svěřené žalovanému podnikatelem stavby.

Odvolací soud zrušil rozsudek první stolice a žalobu odmítl, poněvadž mezi stranami jde o poměr pracovní a nikoli o smlouvu o dílo, když žalobce tvrdí v žalobě, že byl zjedнан od žalovaného, aby vozil svým autem štěrk a písek na silnici za mzdu stejné výše, jako tomuto platila podnikatelská firma K., a že ho žalovaný zkrátil na této mzdě o zažalovaný peníz, takže jest pro spor ten výlučně příslušným soud pracovní. (§ 1 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.)

Na rekurs žalovaného zrušil nejvyšší soud toto usnesení odvolacího soudu a uložil mu, aby rozhodl o odvolání nepřihlížeje k důvodu odmítnutí, a odůvodnil nejvyšší soud toto své rozhodnutí takto:

Podle § 1 zákona číslo 131/1931 Sb. zák. a nař. jsou pracovní soudy výlučně příslušny, aby rozhodovaly o sporech z poměrů pracovního, služebního nebo učebního, vzniklých mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, jakož i mezi zaměstnanci téhož zaměstnavatele. Základní podmínkou této příslušnosti jest, že jde mezi stranami o smluvní služební poměr, a že lze žalovaného pokládati za zaměstnavatele žalobcova, neb obě strany za zaměstnance třetí osoby. Nejvyšší soud vyslovil v četných rozhodnutích (Sb. n. s. č. 4292, 5451, 10.402, 13.159, 13.557) zásadu, že při smlouvě služební jde o práci pod vedením a podle příkazů zaměstnavatelových, o osobní povinnost pracovní a o osobní nárok na práci, o závazek zaměstnancův ručiti za péči, ale nikoli za zdar či nezdar práce, tedy o osobní a hospodářské podřadění zaměstnaného do organizace zaměstnavatelova podniku.

V případě, o nějž jde, vysvětlily strany při svém výslechu vzájemný poměr smluvní v tom smyslu, že žalovaný převzal vůči podnikatelské firmě K. závazek, že bude dovážeti na stavbu silnice štěrk a jiný materiál svým nákladním autem za určitou úpla-